

**СПРАВА «КУРОЧЕНКО ТА ЗОЛОТУХІН ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF KUROCHENKO AND ZOLOTUKHIN v. UKRAINE)**

(Заяви № 20936/16 та № 53257/16)

Стислий виклад рішення від 11 лютого 2021 року

У 2010 році першого заявника було затримано у м. Перевальськ Луганської області у зв'язку з підозрою у вбивстві та обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. У 2013 році Алчевський міський суд виніс вирок, який перший заявник оскаржив до Апеляційного суду Луганської області.

У 2013 році щодо другого заявника було порушено кримінальне провадження у зв'язку з незаконним видобуванням вугілля на території Антрацитівського району Луганської області та обрано запобіжний захід у вигляді застави з обов'язком не відлучатися без дозволу із зареєстрованого місця проживання.

У 2014 році у зв'язку з тимчасовою окупацією частини території Луганської області робота судів була припинена, а матеріали кримінальних справ заявників залишилися на тій території.

У березні 2015 року перший заявник звернувся до Лисичанського міського суду з клопотанням про зміну запобіжного заходу, однак його не розглянули у зв'язку з відсутністю у суду матеріалів його справи. Перший заявник звернувся з клопотанням до Старобільського районного суду, який намагався вирішити питання отримання матеріалів справи з тимчасово окупованої території. Пізніше цей суд відмовив першому заявнику у звільненні його з-під варти.

У березні 2016 року Лисичанським міським судом було відновлено матеріали справи першого заявника, які містили лише копії вироку та його апеляційної скарги. Через рік, у серпні 2017 року, прокуратура Луганської області подала до суду заяву про відновлення втрачених матеріалів справи. Однак, оскільки заява не відповідала встановленим законодавством вимогам, які так і не були нею усунуті, суд повернув заяву прокуратурі, не розглянувши її по суті.

У жовтні 2016 року Старобільський районний суд постановив звільнити першого заявника з-під варти, зазначивши, що оскільки апеляційний суд не зміг розглянути справу першого заявника у зв'язку з недостатністю матеріалів, то подальше тримання його під вартою суперечило б статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) і Конституції України.

Другий заявник у 2016 році звернувся до Старобільського районного суду з клопотанням про відновлення втрачених матеріалів його справи та закриття кримінального провадження. Старобільський районний суд заклав розгляд справи у зв'язку з тим, що у його справі не було вироку, натомість національне законодавство передбачало процедуру відновлення матеріалів лише у справах, які завершувалися ухваленням вироку. Апеляційний суд та Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ відмовили заявнику у відкритті провадження з тих самих підстав.

У травні 2018 року Старобільський районний суд скасував ухвалу про застосування до другого заявника запобіжного заходу.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржилися за пунктом 1 статті 6 Конвенції на тривалу відсутність розгляду їхніх справ, невизначеність щодо перебігу їхніх справ та їхнього статусу у зв'язку з цим. Перший заявник також скаржився за пунктом 1 статті 5 Конвенції на незаконне тримання його під вартою після подій 2014 року; за пунктом 4 статті 5 Конвенції на відсутність доступу до процедури, відповідно до якої могла бути встановлена законність тримання його під вартою і ухвалено рішення про його звільнення; за статтею 13 Конвенції та статтею 2 Протоколу № 7 на тривалу відсутність розгляду його справи в апеляційній інстанції, невизначеність щодо перебігу його справи і його статусу та відсутність національних засобів юридичного захисту у зв'язку з цим. Другий заявник також скаржився за статтею 2 Протоколу № 4 на тривале обмеження його свободи пересування.

Розглянувши скарги заявників за пунктом 1 статті 6 Конвенції, Європейський суд щодо справи першого заявника зазначив, що заява про відновлення матеріалів була подана прокуратурою до суду аж через рік після знаходження деяких матеріалів справи, до того ж не відповідала вимогам національного законодавства, і через недостатню ретельність прокуратури суди не змогли розглянути питання, чи достатньо було матеріалів для ефективного розгляду справи першого заявника. Щодо справи другого заявника Європейський суд зазначив, що оскільки національне законодавство не передбачає процедури звернення із заявою про відновлення втрачених матеріалів справи у ситуаціях, в яких не ухвалено вирок, то національні суди і не досліджували таку можливість, що унеможливило зняття пред'явлених проти другого заявника обвинувачень та закриття кримінального провадження щодо нього. Європейський суд констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції щодо обох заявників.

Скаргу першого заявника за пунктом 1 статті 5 Конвенції Європейський суд відхилив як необгрунтовану відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35

**СПРАВА «КУРОЧЕНКО ТА ЗОЛОТУХІН ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF KUROCHENKO AND ZOLOTUKHIN v. UKRAINE)**

(Заяви № 20936/16 та № 53257/16)

Стислий виклад рішення від 11 лютого 2021 року

У 2010 році першого заявника було затримано у м. Перевальськ Луганської області у зв'язку з підозрою у вбивстві та обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. У 2013 році Алчевський міський суд виніс вирок, який перший заявник оскаржив до Апеляційного суду Луганської області.

У 2013 році щодо другого заявника було порушено кримінальне провадження у зв'язку з незаконним видобуванням вугілля на території Антрацитівського району Луганської області та обрано запобіжний захід у вигляді застави з обов'язком не відлучатися без дозволу із зареєстрованого місця проживання.

У 2014 році у зв'язку з тимчасовою окупацією частини території Луганської області робота судів була припинена, а матеріали кримінальних справ заявників залишилися на тій території.

У березні 2015 року перший заявник звернувся до Лисичанського міського суду з клопотанням про зміну запобіжного заходу, однак його не розглянули у зв'язку з відсутністю у суду матеріалів його справи. Перший заявник звернувся з клопотанням до Старобільського районного суду, який намагався вирішити питання отримання матеріалів справи з тимчасово окупованої території. Пізніше цей суд відмовив першому заявнику у звільненні його з-під варті.

У березні 2016 року Лисичанським міським судом було відновлено матеріали справи першого заявника, які містили лише копії вироку та його апеляційної скарги. Через рік, у серпні 2017 року, прокуратура Луганської області подала до суду заяву про відновлення втрачених матеріалів справи. Однак, оскільки заява не відповідала встановленим законодавством вимогам, які так і не були нею усунуті, суд повернув заяву прокуратурі, не розглянувши її по суті.

У жовтні 2016 року Старобільський районний суд постановив звільнити першого заявника з-під варті, зазначивши, що оскільки апеляційний суд не зміг розглянути справу першого заявника у зв'язку з недостатністю матеріалів, то подальше тримання його під вартою суперечило б статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) і Конституції України.

Другий заявник у 2016 році звернувся до Старобільського районного суду з клопотанням про відновлення втрачених матеріалів його справи та закриття кримінального провадження. Старобільський районний суд закриття розгляд справи у зв'язку з тим, що у його справі не було вироку, натомість національне законодавство передбачало процедуру відновлення матеріалів лише у справах, які завершувалися ухваленням вироку. Апеляційний суд та Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ відмовили заявнику у відкритті провадження з тих самих підстав.

У травні 2018 року Старобільський районний суд скасував ухвалу про застосування до другого заявника запобіжного заходу.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржилися за пунктом 1 статті 6 Конвенції на тривалу відсутність розгляду їхніх справ, невизначеність щодо перебігу їхніх справ та їхнього статусу у зв'язку з цим. Перший заявник також скаржився за пунктом 1 статті 5 Конвенції на незаконне тримання його під вартою після подій 2014 року; за пунктом 4 статті 5 Конвенції на відсутність доступу до процедури, відповідно до якої могла бути встановлена законність тримання його під вартою і ухвалено рішення про його звільнення; за статтею 13 Конвенції та статтею 2 Протоколу № 7 на тривалу відсутність розгляду його справи в апеляційній інстанції, невизначеність щодо перебігу його справи і його статусу та відсутність національних засобів юридичного захисту у зв'язку з цим. Другий заявник також скаржився за статтею 2 Протоколу № 4 на тривале обмеження його свободи пересування.

Розглянувши скарги заявників за пунктом 1 статті 6 Конвенції, Європейський суд щодо справи першого заявника зазначив, що заява про відновлення матеріалів була подана прокуратурою до суду аж через рік після знаходження деяких матеріалів справи, до того ж не відповідала вимогам національного законодавства, і через недостатню ретельність прокуратури суди не змогли розглянути питання, чи достатньо було матеріалів для ефективного розгляду справи першого заявника. Щодо справи другого заявника Європейський суд зазначив, що оскільки національне законодавство не передбачає процедури звернення із заявою про відновлення втрачених матеріалів справи у ситуаціях, в яких не ухвалено вирок, то національні суди і не досліджували таку можливість, що унеможливило зняття пред'явлених проти другого заявника обвинувачень та закриття кримінального провадження щодо нього. Європейський суд констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції щодо обох заявників.

Скаргу першого заявника за пунктом 1 статті 5 Конвенції Європейський суд відхилив як необгрунтовану відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35